

9-02-2014 Antonius van Padua

Welkom op deze vijfde zondag door het jaar. Vorige zondag vierden wij Maria Lichtmis (opdracht van Jezus in de tempel). De rand van het altaar stond vol lichtjes. ‘Licht dat ons aanstoot in de morgen, voortijdig licht waarin wij staan’, zo begonnen wij de viering. Het was een feest van licht, het licht van Christus. Dat was afgelopen zondag: een lofzang aan het licht dat ons verlicht. Vandaag roept de liturgie ons op zelf licht en zout te zijn. Dit past in de voortdurende Bijbelse aandacht voor wie wij zijn en wie wij kunnen worden. De vraag is: hoe sterk dringt het goddelijk licht in ons door? Hoe schijnt het licht in onszelf – en hoeveel smaak voegt onze manier van leven toe aan het bestaan van allen? Steeds weer die oproep om de kwaliteit van ons bestaan op de juiste hoogte te houden, om een afstraling te zijn van het licht van Christus en steeds meer mens te worden. Laten wij in die geest dit uur vieren en oefenen in de kunst van christelijk uithoudingsvermogen.

Kyrie Gloria Gebed

God, wij vragen U dat wij deze eredienst vieren met een oprecht hart. Geef dat de woorden die wij spreken doorklinken in ons dagelijks gedrag. Dat wij U eren door licht en zout te zijn voor elkaar en uit te groeien tot volle wasdom,. Wij vragen U dat door Jezus, onze Heer en broeder. Amen

Jesaja 58:7-10   Matteus 5:13-16

Overweging

‘Jullie zijn het zout van de aarde en het licht van de wereld.’ Kort geleden heeft IKV Pax Christi haar naam veranderd. De Interkerkelijke Vredesbeweging Pax Christi is een organisatie die zich richt op het bevorderen van internationale politieke en maatschappelijke vredesprocessen. Samen met mensen in conflictgebieden beoogt zij te werken aan een vreedzame en democratische samenleving. Zij heeft voortreffelijk werk gedaan en doet dat nog. Nu heeft de leiding van deze organisatie haar naam sterk bekort. ‘Interkerkelijke Vredesbeweging’ en ‘Christi’ zijn eruit verdwenen. ‘Pax’ blijft over als haar naam. De woorden Christus en kerk passen niet meer in de benaming van deze vredesbeweging.

Deze verandering kent in de laatste decennia vele parallellen. Of het nu gaat om school, ziekenhuis of vakvereniging, de verwijzingen naar christelijk, katholiek, protestant blijken niet meer bij te dragen aan de identiteit; sterker: ze lijken er iets aan af te doen. Identiteit is namelijk het antwoord op de vraag ‘wie ben ik?’, ‘wie zijn wij?’. Een school zal zeggen: wij zijn een instelling die goed onderwijs verzorgt. Een ziekenhuis zal zich laten kennen door mensen optimaal gezond te maken. Een vakbond zal zich beroemen op efficiënte hulp aan haar leden. Dat alles moet professioneel gebeuren. Christelijk, Katholiek, Protestant? Verhoogt dat de kwaliteit van onderwijzen, genezen, opkomen voor de zwakkeren?

De christelijke verwijzing in de naam blijkt in de weg te zitten, is lastig geworden, iets waar je vandaag de dag niet trots op kunt zijn. Hoe komt dat? Is de naam Christus en de benaming christelijk zouteloos geworden? Straalt er geen licht meer af van instituties die een religieuze oorsprong hebben? Dezer dagen hoorde ik van iemand die werkt bij de organisatie 'Religieuzen tegen vrouwenhandel' dat er veel stemmen opgaan om dat woord 'religieuzen' maar weg te laten. Christelijk, Christus en religieus zijn geen aantrekkelijke woorden. Zij lokken mensen niet om mee te doen aan de strijd tegen oorlog en vrouwenhandel. Voor velen is de betekenis ervan verloren gegaan. Hoe kan je er dan waarde aan toekennen? De directeur van Pax Christi zegt dat jongeren bij die naam denken aan in de kerk zitten, en dat is saai. En iemand vroeg: heeft Christi te maken met Agatha Christie?

Christelijke organisaties hebben in onze contreien de wind niet mee. Heel lang is van christelijk geïnspireerde mensen en organisaties een grote kracht uitgegaan om onderwijs te geven, zieken te verzorgen en emancipatie te bevorderen. Woorden van het evangelie motiveerden daartoe zoals 'jullie zijn het zout van de aarde en het licht van de wereld'. Wat een zelfbewustzijn! Is het geheugen van mensen zo kort? Werkt die inspiratie niet door? Blijkbaar is er een kloof ontstaan tussen waarden die het evangelie verkondigt en doelen die wij als hedendaagse samenleving nastreven.

Misschien is er wel een kloof tussen de vorige lichtzondag en de lichtzondag van vandaag. De vorige zondag vierden wij onbekommerd het licht waarin wij staan, – lumen Christi. Vandaag vierden wij het licht dat in ons is en dat wij uitdragen. – het licht van jou en mij. Vandaag is een spiegelbeeld van de vorige zondag. Met het evangelie zeggen wij dat er licht is, ongevraagd aanwezig voor allen, zoals de vrede van Christus, de Pax Christi, aanwezig is als bron van heilzaam handelen. De liturgie houdt ons attent op de tweezijdigheid van het licht. Het licht dat ons beschijnt en het licht dat in ons is. Het licht dat de hele schepping doordringt.

Hoe het ook zij met de namen van instellingen die een christelijke herkomst hebben, vanaf Pasen gaat de liturgie door het licht centraal te stellen. De vorige zondag het licht waarin wij staan, deze zondag het licht dat wij uitdragen. Het licht is ongevraagd aanwezig voor allen. Wie zich daarvoor openstelt, kan dat licht ook in zichzelf ervaren en uitdragen. Jezus zegt: jullie zijn het zout van de aarde. jullie zijn het licht van de wereld. Jezus zegt niet: jullie moeten dat zijn. Nee, het hoort bij ons. Wij worden uitgenodigd in dat besef op weg te gaan, smaak en kleur te geven aan elkaar in de overtuiging dat ons leven en onze wereld te mooi zijn om zouteloos in het donker weg te kwijnen.